

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЙ 8. У Новоме Саду, 28. фебруара 1860. ГОД. Ш.

Света четиредесетница или Великій постъ.

*(Нѣколико лекція за дѣцу, и за одраслиу християн-
ску младежъ).*

I.

Света наша православна црква старајући се о томе, да бы ми у вѣри на Бога и у добродѣтельномъ и богоугодномъ животу напредовали, одредила е еданъ део године поглавито на то, да се ми у то време каємо за грѣхе наше, да се учимо остављати се невалялыхъ обичая, и да слушајући науку о спасенію рода човечиегъ уздржавамо се одъ сваке страсти а особито одъ лакометва и злобе, а да се вештбамо у умѣрености, добротчянству, и любви према ближнѣму. То време вештбава у добродѣтельима вѣсть света четиредесетница, или великій постъ, постъ ускршњи.

У старо време, кадъ су прави християни много живлѣ осећали свое дужности према Богу, и кадъ су покрай осталыхъ своихъ дужности и частный постъ строго обдржавали, припремали су се они за частный постъ на три неделѣ дана пре него што ће се света четиредесетница започети съ каянѣмъ и одвиканѣмъ одъ невалялыхъ обичая. Зато и св. Мати наша православна црква у своимъ обредима и песмама, кое започинѣ на три неделѣ пре великогъ поста, упућуе насъ да будемо смерни, да се поправимо и на добаръ

путь повратимо, и да, предъ очима имаюѣи страшный часъ смртный, и страшный судъ Божій, одъ грѣха као одъ живе ватре бежимо, а законъ Божій облюбимѣ и по нѣму живимо.

Прва одъ те три неделѣ зове се неделя о Митару и Фарисею, съ тога, што се тай данъ на служби Божіей чита евангелска притча о смиреномъ Митару (царинику), и о гордомъ и охоломъ Фарисею.

По уредби светыхъ отаца у очи те неделѣ на вечерню започинѣ се пояти и читати изъ велике кнѣиге коя се зове постный Тріодъ. Та кнѣига пуна е духовне утѣхе и духовне ране за душу нашу, и она насъ своіомъ наукомъ и своимъ дивнымъ пѣсмама духовно рани одъ тада на све до свѣтлогъ воскресенія христовогъ. Прва пѣсма нѣна опоминѣ насъ да будемо еретни и понизни предъ Богомъ, и да признаемо грѣхе наше; ерѣ то е Богу по вољи. Она овако гласи:

Не помолимса Фарисейски братіе: иво возносѣи себе смиритса. Смиримз себе предз Богомз, мытарски пощеніемз зовѣще: шчисти ны Боже грѣшныа. И као што нас ова кратка духовна пѣсма упуѣуе да смирено о себи мислимо, и да се са добри дѣли свои неусудимо хвалити и поносити; тако смо дужни пазити на себе целога поста и целога живота; и чувати се одъ гордости, коя е грѣхъ смртный и изворъ пропасти людске. Као што ова, и све друге красне пѣсеме изъ Тріода на вечерню овомъ доводе душу нашу до умильня, тако на ютреню ове неделѣ, првый путь припадамо спасителю съ молбомъ, да нама недостойнима отвори врата одъ каеня, и да насъ удостои милости свое. Та молба живо се изражава у овой св. пѣсми:

Покааніа Шверзи ми двери жизнѣдавче, оутрѣнкетз бо дѣхз мой ко храмѣ сватомѣ твоемѣ, храмз носѣи глѣслный весз шсквернѣнз: но шко щедрз шчисти, и спаси ма благоутробною твоєю милостію. Ова

и слѣдуюће две пѣсме, одъ коихъ се у одной молимо пречистой Богородици да насъ упути на стазу спасенія, а у другой сеѣаюћи се своихъ лютихъ грѣхова, и дрктаюћи одъ страшнаго часа судногъ съ Давидомъ царемъ вапиемо: Помилуй мя Боже по велицѣй твоей милости, — потрясаю душу свакогъ християнина, кои прилику има чути ихъ, а пою се те три св. пѣсме у нашей цркви съ пунымъ благогласіемъ сваке неделѣ Тріодне осимъ цвѣтне.

Друге неделѣ Тріода на служби, чита се евангеліе о блудномъ сыну. Свети отци за то су то наредили, да и они люди, кои су се одъ дѣтинства неупутномъ и неваляломъ животу навикли, нечаяваю о милости Божіой, него да се одъ свегъ срдца каю и да се ухаваю у милость отца небесногъ.

Све што се на правилу црквеномъ ове неделѣ пое и чита, служи као нѣкій тайный укоръ савести нашей, и опоминѣ насъ да се оставимо сваке злоће и да съ покаянiемъ прибѣгнемо Богу вапiюћи: Сгрѣшихъ отче на небо и предъ тобомъ и нисамъ достоянъ да се назовемъ сыномъ твоимъ, но молим ти се прими ме као едногъ одъ наемника твоихъ!

И да бы насъ света црква iоштъ веѣма опоменула, да смо мы овдѣ на земљи за цѣлогъ живота свога туѣинци, и да е наше право отачаство на небу, куда доћи можемо, ако се добро узвладамо, и свакогъ невалялства чувамо; то е наредила она да се ове и две доидуће неделѣ на ютреню пое тужна пѣсма Израильтяна, кою су они у робству Вавилонскомъ спѣвали сеѣаюћи се свое землѣ и светога града Јерусалима, кои тада у развалинама лежаше. Та тужна срдце потрясаюћа пѣсма: *На рѣкахъ Вавилонскихъ*, кадра е потрести и само каменито срце, и привести га на покаянiе. У пѣсми той као и на другимъ многимъ мѣстима св. писма Вавилонъ значи грѣхъ. Сва зла

дакле коя Вавилоняни Израильтянима починише сматрати треба као послѣдиде кое наша грешна дѣла за собомъ повлаче, али башъ збогъ тога валя да се свакій правый Християнинъ наоружа постомъ и молитвомъ противу своихъ грешныхъ намѣра и да сваку злу страсть іоштъ докъ е у клици и у почетку свомъ стамани. На то се вазносе оне послѣдѣя речи овога псалма: Дщи Вавилоня окаянная, блаженъ иже иметь и разбіеть младенци твоя о камень.

У суботу предъ месне или шарене покладе чини се у цркви и на гроблю спомень за све мртве. Тай данъ ако и ніе празничанъ, ипакъ треба да свакій християнинъ улучи времена те да дође на ютренъ, на службу и на парастосъ, кои се тада за покой душе свію мртвыхъ чини. И на гробль се тай данъ излази, и ту побожни християни читаю молитве, преливаю гробове своихъ покойника, и дѣле сиромасима а особито сѣлпима, клястима, ромима и сакатима. Особито у те дане требало бы да християни прилажу на болнице и на друга благотворна заведенія у којима се бѣдна и невольна браѣа издржаваю и што се годъ учини едноме одъ тыхъ сиромаса, то преблагій спаситель прима, као да е нѣму самомъ учинѣно.

У неделю, коя за овомъ задушномъ субатомъ сѣдуде и коя се зове месопустна, споминѣ се другій долазакъ христовъ, и страшный судъ, да бы се мы имаюѣи предъ очима *чешури послѣдня догаѣя*, коя ће се свакоме одъ насъ догодити, одъ грѣха као одъ найвеѣега зла чували, а у добродѣтели постоянни о-стали. Многе красне пѣме оставили су намъ за овај данъ свети отци, кое се на вечерню и ютреню овога дана пою, и кое снажно потресаю душу нашу и задаю намъ страхъ и ужасъ при сматраню нашихъ многихъ преступлѣня, али насъ уедно питаю вѣрникомъ надеждомъ да ће насъ Богъ помиловати, ако се съ чис-

тамъ каянѣмъ нѣму обратимо, и у напредакъ болыи постанемо. На служби чита се евангеліе одъ Матея зач. 106, у коме спаситель говори о страшномъ суду. Ове неделѣ по старомъ обичаю св. цркве држе се покладе, и сутра данъ настае бѣла или сирна недѣля, у коіой се припремамо за великій постъ, кои се назива царицомъ између добродѣтельй, и коєга свакій правый християнинъ съ радошћу дочекуе. Збогъ тога се на ютреню предъ великимъ славословіемъ поє дивна ова стихиара:

Предочистимъ себе братіе царицею добродѣтелей: се бо приде богатство намъ благихъ подаючи: страстей оутолаетъ дменіе, и владыцѣ примиретъ прегрѣшившыа. Тѣмже съ веселіемъ сію пріимемъ вопіюще Хрїстѣ Бѣгѣ: воскресый изъ мертвыхъ, невоссуде ни насъ сохрани, славословащыа та единого безгрѣшнаго.

II.

После неделѣ у кою се држи споменъ о страшномъ суду одвиканѣмъ од меса приводи насъ свѣта црква полагаю къ правоме посту, да ни тѣло наше не бы у еданъ путь осетило велику промену у рани, али насъ она целе ове неделѣ а особито у среду и петакъ у стихиарама своима строго опоминѣ да ће постъ нашъ само онда Богу позволянъ и за насъ спасителанъ быти, ако се неподамо невалялымъ желяма нашима, и ако постоянни у свакој добродѣтели пребудемо. У среду и у петакъ беле неделѣ читаю се већ у цркви предъ подне часови съ вечернѣмъ и чине се метанія као узъ великій постъ. У субату пакъ спомињу се свети и преподобни постници и пустиньци, кои су у прва времена христове цркве своимъ самопожртвованѣмъ и своіомъ ревношћу за угледъ служили. Споменъ ниховъ држи се у ову суботу башъ

за то, да бы вѣрни на нѣховъ подвигъ угледаюћи се постъ свесердно и радо хранили.

На беле покладе или у неделю сиропустну правило црквено напомиѣ намъ како су праотци наши Адамъ и Ева заповѣдь Божию преступили и изъ рая истерани были. Живо се описуѣ непослушность пр-выхъ праотаца' нашихъ у духовнымъ пѣсмама ове неделѣ, іоштъ живлѣ представля се ядикованѣ нѣхово за изгублѣнымъ раемъ, и овоме слично каянѣ душе наше надъ своимъ грѣсима, и свака се готово пѣсма свршуѣ са понизнимъ признаванѣмъ паденія нашегъ, и съ молитвомъ за помилованѣ и спасеніе наше. На служби Божіой опоминѣ насъ Апостолъ Павао, да одбацимо дѣла таме, да се манемо свакогъ невалялства, и да се обучемо у оружіе светлости, да не угаѣamo тѣлу нашемъ, да незавидимо еданъ другоме, и да онай кои веде (кои мрси) неукорава онога кои пости; а кои пости да неосуѣуѣ онога кои мрси. *) У светомъ пак евангелію (Мат. зач. 17), кое се починѣ са рѣчма Христа спасителя: Аще ѿпѣраете человекѣмъ согрѣшеніа ихъ ѿпѣститъ и камъ Отецъ камъ небесный: Аще ли не ѿпѣраете человекѣмъ согрѣшеніа ихъ ни Отецъ камъ ѿпѣститъ согрѣшеніа вашихъ, слушамо мы найважніе савете о владаню нашемъ према ближњима, према себи и према Богу, и о сабираню богатства небесногъ, кое непропада, и по овомъ савету евангелскомъ полазили су на данашный данъ предци наши после подне еданъ другога, и помиривши се и опростивши еданъ другомъ увреде, хитили су предъ вече опеть у храмъ Божій, гдѣ се после трикратногъ свима звонима звонѣня съ вечернѣмъ света четиредесетница започинѣ. **)

*) К' Римлян. зач. 112.

**) Данашњимъ даномъ редка ѣ црква наша, у којой се на беле покладе и у остале недельне дане ускршнѣгъ поста свечано

У олтару Божіємъ частна трапеза покривена е веѣъ угасито плаветнымъ покровомъ, а завѣсомъ одъ такове бое застрте су царске двери; црквени баяци, небо и сва остала украшенія веѣъ су на страну остављена, самъ служеѣи свештеникъ после вечернѣгъ входа скида са себе свѣтлу одежду и узевши на себе црнѣй епитрахиль, кланя се предъ царскимъ дверма трипутъ до црне земль; ерѣ в настало време каеня, време духовногъ подвига. То исто показуе се и у дивномъ пѣнію стихира' тріодскихъ на „Господи воззвахъ,“ кое се онымъ истымъ тужнымъ гласомъ као на великій петакъ: Егда ѿ дрека, умилно пою, и одъ коихъ ѣмо мы овдѣ само прву напоменути, коя овако гласи:

Воздержаніємъ тѣло смирити вси потщимса, божественное прехождаяще поприще непорочнаго поста, и молитвами и слезами Господа спасающаго насъ взышемъ, и забвеніе злобы всеконечное сотворимъ, вопіюще: согрѣшихомъ ти, спаси, якоже нѣнекітаны Хрісте царю, и общники ны сотвори небеснаго царствія благодѣловне.

За великій прокимень узима се о овомъ вечерню врло сходно онай молбеный стихъ изъ псалтира: Не ѿврати лица твоего ѿ отрока' твоего, яко скорблю, скорю оуслыши ма, конми дѣши моеи и избави ю. Овай прокимень повторава се петъ пута, и пое се сваке друге неделѣ ускршнѣга поста, а после нѣга слѣдуе вечерня молитва: Сподоби господи въ вечерѣ сей безъ грѣха сохранитися намъ,“ и докле се та красна молитва чита служеѣи свештеникъ, као што смо веѣъ напоменули, за знакъ започетога поста узме на себе црнѣй епитрахиль и започну се метанія. Но іоштѣ еданпутъ на стиховнѣ опоминѣ насъ света црква по

вечернѣ чита, а іоштѣ е реѣа у којоію люди на та вечерня долазе. Та лена прилика за поканіе пропушта се съ нехатости.

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

рѣчима апостола Павла да се оставимо свакога неважљива и да се у добродѣтели упражњавамо, у оној красной стихири:

Возсія благодать твоа Господи, возсія просвѣщеніе душъ нашихъ: Се время благопріятное, се время покаянія: Шложимъ дѣла тмы, и шблечемся ко орбіи свѣта: яко да препликуше поста великою побѣдою, въ тридневное воскресеніе достигнемъ Господа и Спаса нашего Исуса Христа спасающаго души наша.

Са смерномъ свечаношѣу сврши се ово вечернѣ и побожни христіани пошто икону распятого Спасителя целиваю, и пошто другъ друга у знакъ братинске любви и миролюбивости полюби, разиѣу се своима кућама, и предаю се тихомъ покою, докле за цркву немарећи люди у раскошію и веселю овај данъ, а особито ноћ ову противно намѣри св. цркве проведе.*)

(Наставиће се.)

На празникъ Благовѣщенія Богородице 25. Марта.

Евангелие одъ Луки гл. 1 зач. 3.

Ко днѣхъ онѣхъ, зачатъ Елісаветъ жена Захаріина, и таашеса мѣсацъ пать, глаголющи: Шко такъ сотвори мнѣ Господь во дни, въ наже призрѣ Шти поношеніе мое въ челоуцѣхъ. — У оне данове, заче Елісавета жена Захарина, и крияшесе петъ месецій, говорећи: Тако ми учини господь у дане ове, у кое погледа на мене, да ме избави одъ укора међу людма.

Въ мѣсацъ же шестый посланъ бысть аггелъ Гакріилъ Ш Бога во градъ Галілейскій, емѣже има На-

*) Веселье о Фаршангама обичай е изически, то е њиховоме Бакху посвећена свечаность, и мы смо ю са запада примили заедно са многимъ другимъ непристойностяма; но языческой обичай тај св. црква наша нигда а найманѣ у овај светомъ размишљаваню посвећеный даиѣ неодобрава.

заретъ, къ дѣвѣ шбрѣченнѣй мѣжеви, емѣже има Іш-
сѣвъ, ѿ домѣ Давідова: и има дѣвѣ, Маріамъ. — А
у шестый мѣсѣцъ посланъ бѣше анѣо Гавріилъ одъ
Бога у градъ Галілейскій, по имену Назаретъ къ де-
войки испрошеной за мужа, по имену Іосіфа, изъ дома
Давідова, и име девойки бѣше: Маріа.

И вшедъ къ ней аггелъ, рече: радѣйся благодат-
наа, Господь съ тобою: благословена ты въ женахъ.
И ушавши къ нѣой анѣо, рече: радуй се благодат-
на, господь въ съ тобомъ: ти си благословена меѣу
женама.

Она же видѣвши смѣтиса ѿ словеси егѡ: и по-
мышлаше, какоко вѣдетъ цѣлованіе сіе. А она ви-
девши га (анѣла) поплаши се одъ речи нѣгови: и
помисли, какавъ ѣе бити тай поздравъ.

И рече аггелъ ей: не бойса Маріамъ: шбрѣте во
благодать ѿ Бога. И се зачнеши ко чревѣ, и родиши
сына, и наречеши има емѣ Іисусъ. — А анѣо іѡй
рече: не бойсе Маріа! нашла си милость кодъ Бога.
И ето зачеѣшъ, и родиѣшъ сына, и нареѣшъ му
име Іисусъ.

Сей вѣдетъ велій, и сынъ вышнагѡ наречетса, и
дастъ емѣ Господъ Богъ престолъ Давіда отца егѡ:
И воцаритса въ домѣ Іакѡвли ко вѣки, и царствію
егѡ не вѣдетъ конца. — Онъ ѣе бити великій, и сынъ
вышнѣга нареѣесе, и даѣе му господь Богъ престолъ
Давіда отца нѣговогогъ. И зацариѣе се у дому Іакѡвлъ-
вомъ до века, и царетву нѣговомъ неѣе бити края.

Рече же Маріамъ ко аггелѣ: какш вѣдетъ сіе, и-
дѣже мѣжа не знаю. — А Маріа рече Анѣлу: како
ѣе то бити, кадъ я незнамъ за мужа?

И ѡтѣшакъ аггелъ рече ей: духъ скатый найдетъ
на та, и сила вышнагѡ ѡтѣнитъ та, тѣмже и раж-
даемое скато, наречетса сынъ божій. — А анѣлъ іѡй
одговори и рече: Духъ светый наѣѣе на тебе, и си-

УНИВЕРСИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

ла вишнѣгъ осѣниће те, зато и оно што ћешъ родити биће свето, и назваће се сынъ Божій.

И се Єлісаветъ кужика твоа, и та зачатъ сына въ старости своей: и сей мѣсѣцъ шестый есть ей нарицаемѣй неплоды. Иже не изнеможеть Ѡ Бога всакъ глаголз. — Ето и Єлисавета твоя тетка, и она е зачела сына у старости своіой: и ето е местый мѣсѣцъ нѣой, кою зову неродкинѣомъ, ерѣ у Бога е све могуће што рекне, (Богъ може свашта учинити).

Рече же Маріамъ: се раба господна, буди мнѣ по глаголѣ твоємѣ, и Ѡиде Ѡ неа аггелз. — А Маріа рече: Ево служкинѣ господнѣ, нека ми буде по речи твоіой. И отиде анѣео одѣ нѣ.

Апостолъ онай истый што и на празникѣ Собора Богородице. Брой 44. стр. 693. Шк. Л. 1859. Скѣтай и ѡскащѣмїи :

Неколико задатака за рачунѣ

изъ сѣашишѣке войводства.

1. Войводство е поделѣно на 5 окружїа: темишварско са 6, логошко са 4, бечкеречко са 8, новосадско са 5, и сомборско са 6 срезова, колико е то срезова свега?

2. Темишварско има 103, логошко 91, бечкеречко 119, новосадско 81, сомборско 126 квадратне милѣ простора, колико е то простора свега? колико би падало на сваки срезѣ, кадѣ би сви еднаки били? колико пада на сваки срез темишварскогѣ, логошкогѣ, бечкеречкогѣ, новосадскогѣ, сомборскогѣ окружїа?

3. У темишв. има 193, у логош. 234, у бечкер. 168, у новосадск. 110, у сомборс. 77, кое села, кое варошица и вароши, колико е то свега места? са ко-

лико е места веће новосад. одъ сомборскогъ? бечкеречко, темишварско, логошко одъ свакогъ предреченогъ пособце?

4. У темишв. има 57537, логошк. 46545, бечкеречк. 62285, новосадск. 37725, сомборск. 58469 кућа; колико е кућа свега? са колико е веће логошко одъ новосадскогъ? темишварско, бечкеречко, сомборско одъ свакогъ предреченогъ пособце?

5. У темишв. има 294110, логошк. 230245, бечкер. 386055, новосад. 216475, сомбор. 379150 жителя, колико е то жителя свега? са колико е веће логошко одъ новосадскогъ? темишварско, сомборско, бечкеречко одъ свакогъ предреченогъ пособце?

6. У темишв. има 179385, логошк. 188305, бечкеречк. 178155, новосад. 100804, сомборск. 39620 душа наше вере, колико е то свега наше вере? Колико е душа више остали вера? колико е пута веће логошко, темишварско, бечкеречко, новосадско одъ сомборскогъ броем душа наше вере?

7. У темишв. има 97192, логошк. 29570, бечкер. 193161, новосадск. 77781, сомборск. 298675 душа римске вере, колико е свега римске вере? колико е пута яче новосадско одъ логошкогъ римскомъ веромъ? темишвар. бечкер. сомборско одъ свакогъ предпоменутогъ пособце? са колико е душа наше и римске вере свако яче илѣ слабие?

8. У темишв. има 6013, логошк. 9699, бечкеречк. 2159, новосад. 1137 сомбор. 6990 душа унията, колико ии е свега? са колико е манѣ новосад. одъ бечкеречк.? ово свако одъ темишв.? ово свако пособце одъ логошк.? од сомборскогъ? колико пута има више римляна одъ унията? а православни више од унията?

9. У темишв. има 5572, логошк. 682, бечкеречк. 4568, новосадск. 29483, сомбор. 15958 лутерана, колико ии е свега? колико пута има више у новосадскомъ,

у сомборскомъ него у темишв. бечкереч. иль логошк-комъ пособце? колико е више лутерана него унията, а манѣ него римляна, иль православни?

10. У темишв. има 3416, логошк. 424, бечкереч. 3328, новосад. 3630, сомбор. 18208 калвина, колико ии е свега? са колико више одъ унията, а манѣ одъ лутерана, одъ православни одъ римляна?

11. У темишв. има 2393, логошк. 1497, бечкеречк. 4204, новосадск. 3578, сомбор. 9664 чивута, колико ии е свега?

12. Протопрезвитерата има у Архидиѣзеци 4, што у войводство спадаю, у бачкой диѣзеци 4, у темишварской 10, у вршачкой 6, колико е протопресвитерата свега?

13. Парохия има у Архидиѣц. 142, у бачкой 118, у темишв. 544, у вршачкой 392, колико е парохиясвега?

14. Римски парохия има свега 272, униятски 32, лутерански и калвински 61, чивутски 21, колико е у-скупа парохия? колико пута има више православни одъ римски, униятски, реформатски и чивутски?

15. Школа србски има 222, влашки 523, римски 343, лутерански 37, калвински 18, чивутски 21, колико е свега школа? колико пута више влашки одъ србски, одъ римски, одъ лутер. калвински?

16. У вароши Темишвару има 22507, Сомбору 22436, Бечкереку 17510, Новомъ Саду 15822, у Суботици 53499, у Вршцу 19087, Кикинди 17462, у Баи 18621, у Сенти 16808, у старой Каньжи 11010, у стар. Бечею 11222, жителя, са колико е яча Суботица одъ Новогъ Сада, Бечкереча, Вршца, Сомбора?

17. Године 1850 било е у войводству свега жителя 1398997 а садъ има 1526105, са колико е за 10 година порастло? Мушки глава било е 701784, а садъ има 761214, са колико е садъ више? Жен-

ски глава било е 697213, а садъ има 764891, са кол-
 ко е више?

18. Глава марве има: айгира 11149, кобила 164407,
 коня 186387, ждребади 67127, мазги 100, магараца
 3078; бикова 2586, крава 220192, волова 128740, те-
 лади 129062; оваца 917167, коза 14530, свиня 394699,
 колико е то свега?

Јошъ една рачунска игра.

Изъ четиръ реда по четиръ ма која броя дати че-
 творици, да сваки изъ другогъ реда по еданъ брой
 запамти, и погодити, кои е ко брой запамтио.

За ово валя ма која четиръ броя овако написати:

н. п.	А.	25.	36.	57.	4.
	Б.	81.	75.	11.	17.
	В.	3.	61.	24.	49.
	Г.	19.	20.	13.	1.

Кадъ е А. изъ реда А., Б. изъ реда Б., В. изъ
 реда В., и Г. изъ реда Г. по еданъ брой запамтио,
 ти онда морашъ све ове броеве овако около еднога,
 на среду стављногъ крета у наоколо написати, да у
 прво коло око крета броеви изъ реда А. дођу; у дру-
 го коло броеви изъ реда Б; у треће коло броеви изъ
 реда В. а у четврто илѣ крайно коло броеви изъ реда
 Г. дођу.

				Б.				
				20.				
				61.				
				75.				
				36.				
А.	19.	3.	81	25.	×	57.	11.	24. 13. В
					4.			
					17.			
					49.			
					1.			
					Г.			

и питай, нека садъ

сваки каже у коемъ е реду нѣговъ брой, и онда се зна коє в. Ако А рекне, да е нѣговъ брой и садъ у реду А. онда е 25. аколъ у реду Б. оно е 36. аколъ у реду В оно е 57. а ако у реду Г. оно е 4. дакле свакояко у првомъ колу около врата. Брой коегъ е Б. запамтио мора у другомъ колу, брой коегъ е В. запамтио мора у трећемъ колу стояти, а брой Г. у крайномъ колу.

Д о п и с њ.

* У средоточномъ школескомъ листу, кои подъ насловомъ: „Аустрійскій Школекій Вѣстникъ“ на нѣмачкомъ езыку у Бечу изилази, налази се подъ бр. 6 ове године слѣдуюће извѣстіе о србскомъ педагогійскомъ заведенію сомборскомъ и о практичномъ учительскомъ течаю, кои е летосъ у Сомбору држанъ:

„У србской препарандіи у Сомбору было е год. 1859. свега 28 препаранда, 13 у првой а 15 у другой години. Сви кандидати второлѣтни добыли су на основу положенога испита свидѣтельство способности за званіе учительско, и то нѣи четворица за главне, а еданаесторица за основне школе. Одъ прволѣтнихъ деветорица проглашени су као зрели за прелазакъ у другу годину. Окромъ тога су по дозвољню ц. кр. Намѣстништва два приватисте испитана и дата су имъ свидѣтельства да могу учители у основнымъ школама быти. Обучаванъ препаранда предавано е по цѣлсходномъ плану, и было е уобште сасвимъ задовољаваюће (recht befriedigend). Особито се привременый учитель препаранда Вукићевићъ отликовао неуморнымъ прилѣжаніемъ, и тежньомъ да важномъ позиву свомъ сасвимъ одговори. Такође и привременый управитель и катихетъ Стойшићъ трудіо се дужности свое савестно испунити.

Кандидати званія учительскогъ были су, изузимаюћи

неке, прилѣжни, и у свомъ моралномъ владаню безъ сваке
жане.

WWW.UNILIB.RS

Спољашња отношења заведенія јоштъ су рѣва; учите-
љи уживаю сасвимъ малу плату, збогъ чега се јоштъ нису
стално намѣтити могли, школско зданіе е у рѣвомъ оскуд-
номъ станю, а јоштъ е к' томе оскудица у спомоћнымъ књи-
гама и у другимъ учебнымъ средствима. Али нужно побол-
шанѣ скоримъ се очекуе, будући да се већъ око тога ради,
да се пристойна плата учительима препарандіе одреди, и да
се школско зданіе оправи. Исто тако ће се скоримъ и за
набавлянѣ нужднихъ средства' за предаванѣ постарати.

По свршетку школеке године 1859. држанъ е у овој
препарандіи изванредный четирнедельный течај за србске
учителѣ гр. несасединѣне вѣре. На томе течаю было е 44 слу-
шателя, кои су сви поготову у служби налазећи се учите-
љи. О испиту, кои е при свршетку течаја држанъ, добыли
су нѣи петорица оцѣну: *Превасходно*; десеторица *задоволя-
вающе* (befriedigend); а 26 *довольно*, (genügend); двоица нису ис-
пыть кадри были положити, а еданъ е збогъ болести одъ
испыта изостао. Теоретично обучаванѣ простирало се на ме-
тодичный поступакъ, на школскій заштъ, и на школске пред-
мете, и држано е наизменце са практичнымъ вештбанѣмъ.
Привременый директоръ и катихетъ Стойшићъ, и учитель
препаранда Вукићевићъ држали су обучаваня, и управляли
практична вештбаня са похваледостойномъ ревностю.“

Къ овоме мы јошт имамо примѣтити, да е учитель пре-
дуготовничкій Никола Вукићевић за свой трудъ и са успѣ-
хомъ увѣнчано предаванѣ на практичномъ шестнедельномъ
учительскомъ течаю, године 1858. писмену похвалу одъ вы-
сокогъ ц. кр. Попечительства просвѣте путемъ ц. кр. србско
банатскогъ Намѣстништва, јоштъ Јануара мѣсеца прошле го-
дине добыю.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Имена гг. предлатника

на

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ

за годину 1860.

А.) *На целу годину.*

Србска школа у Госпођинци; Србска школа у Локу; Србска школа у Надалю; г. Павле Натошевић трг. у Ст. Сланкамену; Читалиште у Иригу; Србска Обштина у Шиду; Србска Обштина у Темишвару (граду); г. Лука Давидовић учит. у Мокрину; г. Франьо Коларић учит. у Сви Свети; О. Никола Шокчевић, свећеник босански у Вакову; г. Петар Вучковић прота у Войнићу; Православна Обштина у Чемерници; Дворана у Вуковару; г. Сима Добрић учит. у Братишковцима; Народна Библиотека у Београду; Читалиште у Београду; Србска Обштина у Будиму; Србска Обштина у Пешти; Србска школа у Брестовцу; Србска мушка школа у Сараеву; Србска школа у Мошорину; Младеж старие школе у Валџу. — Свега 22.

Б.) *На по године.*

г. Михаило Крестић трг. у Тителу; г. Драгутин Дадић учит. у Ади; г. Гаврило Милаковић учит. у Байши; г. Сима Маински ђакон у Петровом Селу; г. Марко Максимовић учит. у Бођани; г. Јован Вуић учит. у Сенти; г. Тимотей Бранковић парох у Сенти; г. Ђорђе Петровић учит. у Ст. Бечео; г. Никола Кирић учит. у Ади; г. Сима Јовановић парох у Товаришеву; г. Никола Максимовић учит. у Земуну; Србска мушка школа у Карловцима; г. Андрија Мирковић учит. у Лежмиру; Обштина Беркасово; г. Павле Николић прота у Карловцима; Старо-Бановачка компанија 4. екс.; г. Павле Терзић учит. у Јрку; г. Стефан Михаловић архимандрит у Сенџурђу; г. Константин Казер учит. у М. Бечкереку; г. Др. Тома Стефановић вар. физик у Темишвару; Читалиште у Фабрици; г. Јован Панић учит. у Падею; г. Јосиф Теодоровић учит. у Чоки; г. Станмир Николић учит. у Вранџу; преосв. г. Стефан Крагуевић епископ у Пакрацу; ч. консисториа у Пашком; г. Никола Блидовић пар. адм. у Опатовцу; г. Андрија Сѣвер учит. у Добровићу; г. Максим Мармош, учит. у Маринци; г. Рафаило Кукић парох у Петрини; г. Свет. Поповић учит. у Будимцу; г. Тим. Миятовић учит. у Горњој Буковици; г. Јакв Иляшевић учит. у Кистаню; г. Јован Берић учит. у Дубровнику; г. Јакв Ардалић парох у Дѣверске; госпођица Јулиана Синобад у Скрадину; госпођа Кристина Београдчева у Алексинцу; преосв. г. епископ Проконие Ивачковић у Араду; преосв. г. епископ Арсение Стојковић у Сентандри; г. Милош Ђонлић юриста у Пешти; г. Јосиф Левичник у Железници у Кранској; г. Дим. Никовић ђакон у Мокрину; г. Дионисие Стефановић учит. у срб. Чанади; г. Јован Јвор парох у Скрадину. — Свега 47.

(Продужиће се)

Издае Епископска књигопечатња у Новомъ Саду.